

Status

Openbaar

Datum vergadering Gedeputeerde Staten

15 juli 2025

Eindtermijn

25 juni 2025

Onderwerp

Voorstel provinciale cofinanciering proposities Woningbouw-Mobiliteit in Voorjaarsnota 2026

Advies

1. Vast te stellen de GS-brieven aan de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hoeksche Waard en Lansingerland, waarin wordt bevestigd dat een voorstel voor de Voorjaarsnota 2026 wordt uitgewerkt over de provinciale cofinanciering van de gemeentelijke proposities Woningbouw en Mobiliteit kort Termijn en op termijn aan Provinciale Staten een financierings- en dekkingsvoorstel wordt voorgelegd. Dit onder de voorwaarden dat in het Bestuurlijk Overleg MIRT 2025 de rijksbijdrage is vastgesteld ten behoeve van de proposities, en in komende maanden een definitieve afspraak is gemaakt tussen provincie en gemeenten over uit te voeren infrastructurele maatregelen;
2. Vast te stellen de GS-Brief aan Provinciale Staten waarin de Staten worden geïnformeerd over de Rijksfinanciering Woningbouw en mobiliteit en het voorbereiden van een voorstel in de Voorjaarsnota 2026 over de provinciale cofinanciering van drie gemeentelijke proposities woningbouw en mobiliteit 2030;
3. Vast te stellen de publiekssamenvatting over de bereidheid van Gedeputeerde Staten de financiering en dekking van de provinciale bijdrage aan infrastructurele maatregelen in de drie gemeentelijke proposities Woningbouw en Mobiliteit kort Termijn uit te werken. Dit wordt gedaan in een voorstel voor de Voorjaarsnota 2026. Provinciale Staten en de gemeenten Alphen aan den Rijn, Hoeksche Waard en Lansingerland worden schriftelijk geïnformeerd.

Besluit GS

Vastgesteld conform advies

Bijlagen

1. GS Brief aan PS – Actualiteiten mogelijke Rijksfinanciering Woningbouw en mobiliteit
2. GS Brief aan Alphen aan den Rijn over de cofinanciering WokT propositie
3. GS Brief aan Hoeksche Waard over de cofinanciering WokT propositie
4. GS Brief aan Lansingerland over de cofinanciering WokT propositie

1 Toelichting voor het College

In het Bestuurlijk Overleg Leefomgeving (BOL) op 2 juni 2025 zijn het beleidskader, de afwegingscriteria en procesplanning, geagendeerd voor het aanvragen van rijkssubsidie voor bovenplanse infrastructurele maatregelen. Deze maatregelen verbeteren de bereikbaarheid van nieuwe woningen waarvan de bouw uiterlijk in 2030 start. De zogeheten rijkssubsidie Woningbouw en Mobiliteit korte Termijn (WokT) omvat landelijk een totaalbedrag van € 1 miljard. Voor de grootschalige woningbouwlocaties in de Nota Ruimte stelt het Rijk € 1,5 miljard beschikbaar.

Op 10 juni 2025 is de formele uitvraag voor deze rijkssubsidie door het ministerie van Infrastructuur en Waterstaat (I&W) geopend. Gemeenten kunnen tot uiterlijk 31 augustus 2025 een aanvraag (propositie) indienen bij het ministerie van I&W. Vervolgens beoordeelt het ministerie van I&W de proposities en wordt in het Bestuurlijk Overleg Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) in het najaar 2025 een besluit genomen over de verdeling/toewijzing van rijksmiddelen aan proposities in Nederland. Bij de gemeentelijke aanvraag geldt een regionale cofinanciering van minimaal 35% van de infrastructuurkosten (inclusief BTW) als criterium en toetsingseis van het ministerie van I&W.

Het uitgangspunt van provincie is dat de ontwikkelaar en/of gemeente de ontsluiting van een nieuwe woningbouwlocatie en/of bedrijventerrein financiert. Waar door de rijkssubsidie kansen ontstaan voor het beter functioneren van provinciale infrastructuur en het versnellen van door provincie gewenste ontwikkeling van woningbouw & mobiliteit, is de provincie bereid om cofinanciering te onderzoeken.

Bij een drietal gemeentelijke proposities betreffen de bovenplanse infrastructuurmaatregelen een provinciale weg, of een infrastructureel project waarin de provincie participeert. Voor deze proposities is de provincie al langer met gemeente(n) in overleg over financiering van infrastructurele maatregelen. Het gaat om de volgende drie proposities waarbij kort wordt toegelicht waarom en hoeveel provinciale cofinanciering voor de WokT propositie op dit moment wordt voorzien:

- Gemeente Hoeksche Waard OV-viaduct N217/A29. Deze maatregel en de aanpak van De Bosschen kruising dragen bij aan bereikbaarheid van ca 2.500 nieuwe woningen Stougjeswijk. De gemeente bereidt een WokT propositie voor. Om dit mogelijk te maken hebben Provincie en gemeente onlangs in de bestuursovereenkomst Stougjeswijk een principe verdeling afgesproken. De provincie zet in op een financiële bijdrage aan het OV-viaduct (€ 4,2 miljoen). De gemeente heeft de cofinanciering van De Bosschen kruising.
- Gemeente Lansingerland – Fietstunnel Bleiswijk Zuid/ N209: In het Bestuursakkoord over werk, wind, wonen en wegen hebben de provincie en de gemeente Lansingerland afspraken gemaakt over een gezamenlijk maatregelenpakket. De WokT-propositie voor bovenplanse infrastructuurmaatregelen biedt de kans voor 65% rijksfinanciering. Voor de 35% regionale cofinanciering is de fietstunnel Bleiswijk-Zuid de enige maatregel waar de provincie voornemens is aan bij te dragen. De realisatie hiervan draagt bij aan de (fiets)ontsluiting van 1.600 woningen langs de N209 waar de gemeente verantwoordelijk voor is, en aan verbetering van de verkeersdoorstroming en de verkeersveiligheid op de N209. De provinciale bijdrage zit met de huidige ramingen in een range van € 1,5 tot maximaal € 3,7 miljoen.
- Gemeente Alphen aan den Rijn – Spoorlijn Leiden-Utrecht: In de Stuurgroep Leiden-Utrecht is afgesproken een WokT-propositie voor te bereiden. De gemeente neemt hierbij het

initiatief. De bovenplanse inframaatregelen zorgen voor verbeterde Openbaar Vervoer ontsluiting van circa 7.000 nieuwe woningen langs de spoorlijn. De benodigde cofinanciering van maatregelen door Provincie en regio bedraagt € 19 miljoen bij een eigen bijdrage van 35% waarbij op basis van de verdeelsleutel van het bestaande budget voor Leiden-Utrecht de provinciale bijdrage op minimaal € 11,7 mln neerkomt. De onderlinge verdeling tussen Provincie en de regionale partners moet nog nader worden afgesproken in een Bestuurlijk overleg op 8 juli 2025.

Voor de andere proposities waar gemeenten in Zuid-Holland aan werken, is de gemeente verantwoordelijk voor de financiering van de benodigde ontsluiting van de nieuwe woningen.

Het ministerie vereist bij de WokT-propositie een onderbouwing van de regionale cofinanciering, met minimaal een collegebesluit van de gemeente. In het geval van mogelijke cofinanciering door de provincie zou ook een financieringsbesluit van Gedeputeerde Staten nodig zijn. Op zo'n korte termijn van de indiening (31 augustus 2025) kan de provincie geen definitieve toekenning verstrekken. Gemeenten hebben voor het indienen van de WokT propositie een minimale zekerheid nodig over de provinciale cofinanciering. Dit is ook van belang voor de toetsing van de propositie door het ministerie van I&W.

De proposities zijn op dit moment nog volop in voorbereiding en de gemeenten zullen hun collegebesluiten pas kort voor 31 augustus 2025 kunnen nemen.

Het indienen van proposities om rijksmiddelen te verkrijgen, willen Gedeputeerde Staten maximaal faciliteren zodat woningbouw wordt versneld. Dat betekent dat uw college voor de zomer slechts de bereidheid kan uitspreken om een voorstel voor te bereiden voor de Voorjaarsnota 2026, zodat wanneer de drie proposities definitief zijn, de gemeentelijk cofinanciering is geregeld en de rijksbijdrage vaststaat (rond begin november 2025) de provincie een besluit kan voorbereiden en voorleggen aan Provinciale Staten over haar provinciale bijdrage aan infrastructurele maatregelen die daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden.

2 Voorafgaande besluitvorming

Gedeputeerde Staten hebben in het Bestuurlijk overleg Leefomgeving Zuidwest Nederland van 2 juni 2025, kennisgenomen van het beleidskader, de afwegingscriteria en het proces voor het aanvragen van een rijkssubsidie Woningbouw en Mobiliteit korte Termijn (WokT). In de aanloop naar het Bestuurlijk overleg Leefomgeving zijn er ambtelijke overleggen geweest. Portefeuillehouders Wonen en Verkeer zijn geïnformeerd in de aanloop van het Bestuurlijk overleg Leefomgeving, en hebben besloten over de rol van de provincie in het proces van de WokT-subsidie. Provinciale Staten zijn schriftelijk geïnformeerd over de uitkomsten van het Bestuurlijk overleg Leefomgeving.

In een D-memo op 8 juli is uw college geïnformeerd over de financiële mee- en tegenvallers in de Ambitie Bereikbaar Zuid-Holland in relatie tot de begroting 2026 en Voorjaarsnota 2026. Het gesloten systeem voor bereikbaarheid is bij de Voorjaarsnota 2025 formeel afgeschaft. Dit betekent dat vanaf dan meevallers vrijvallen naar de algemene middelen in plaats van naar de reserve bereikbaarheid. Voor tegenvallers en nieuwe projecten geldt dan ook dat een beroep kan worden gedaan op de algemene middelen wanneer er geen dekking beschikbaar is of gevonden kan worden binnen de Ambitie. In de reserve zitten alleen nog beklemden middelen om al gemaakte financiële afspraken (juridisch en/of bestuurlijk) te kunnen nakomen.

3 Proces

In het regeerakkoord van kabinet Schoof is aangekondigd dat €2,5 miljard beschikbaar zou komen voor de ontsluiting van nieuwe woningen en 5 miljard voor versnellen van de woningbouw in Nederland. In januari is de provincie ambtelijk geïnformeerd door het ministerie van I&W en VRO over de toetsings- en afwegingscriteria en dat de provincie daarbij geen formele rol heeft.

De besluitvorming over woningbouw en mobiliteit is door de Tweede Kamer niet controversieel verklaard, waardoor het proces van indiening, beoordeling en besluitvorming van proposities Woningbouw en Mobiliteit volgens planning wordt voortgezet.

Gemeenten dienen de proposities in bij het ministerie van I&W, uiterlijk 31 augustus 2025. Het ministerie van I&W beoordeelt de proposities. In het BO MIRT (rond begin november 2025) vindt de besluitvorming over de rijkssubsidie aan proposities plaats.

Na positief besluit van het Rijk op de ingediende propositie zal de provincie het voorstel in de Voorjaarsnota 2026 uitwerken over de provinciale bijdrage, inclusief financiering en dekking, en te maken afspraken met gemeenten.

Financieel en fiscaal kader

Totaalbedrag excl. BTW : € 0,00

Programma : Ambitie 2 - Bereikbaar Zuid-Holland & Ambitie 6 – Sterke Steden en Dorpen

Financiële risico's : Er zijn geen financiële risico's.

De financiële consequenties en dekking worden na de zomer 2025 in beeld gebracht, en na het Rijksbesluit over de Rijkssubsidie (november 2025) uitgewerkt in een voorstel voor de Voorjaarsnota 2026 en ter besluitvorming voorgelegd.

Juridisch kader

De provincie heeft geen wettelijke taak in deze en geen formele rol in de Rijkssubsidieregeling WokT. De provincie overlegt met gemeenten over de bovenplanse infrastructurele maatregelen die nodig zijn voor het versneld bouwen van nieuwe woningen, als uitvoering van autonome provinciale taken binnen de ambitie 2 Bereikbaar Zuid-Holland en de ambitie 6 Sterke Steden en Dorpen in Zuid-Holland. Middels dit besluit leggen GS zich niet vast tot de cofinanciering, gelet het feit dat nog aan een aantal voorwaarden voldaan dient te worden door het Rijk en de gemeenten.

4 Participatie en rolneming

De provincie heeft onderzocht of de tot nu toe bij ons bekende woningbouwlocaties die de gemeenten mogelijk willen indienen voor de WOKT passen in provinciaal beleid. Ook heeft de provincie actief gemeenten geïnformeerd over de rijkssubsidie Woningbouw en mobiliteit korte Termijn. Daar waar gemeenten dat aangaven, heeft de provincie gefaciliteerd in het opstellen van proposities.

5 Communicatiestrategie

Provincie communiceert via het Provinciaal Verkeer en Vervoer Beraad en de Woonregio's Zuid-Holland. Daarnaast communiceert het ministerie van I&W met gemeenten via webinars en regiobijeenkomsten over de rijkssubsidie Woningbouw en Mobiliteit.